

EVOLUȚIA LEGISLAȚIEI SILVICE DIN BUCOVINA (IV)

OVIDIU BĂȚĂ

LEGILE ȚĂRII DIN 2 IULIE 1897

Legea de păduri s. selbe (Legea silvică austriacă), din 3 decembrie 1852, publicată în „Foaia legilor imperiale”, nr. 250, împărțea pădurile în trei mari categorii:

- păduri imperiale, adică păduri ale statului și cele care se administrează de către autoritățile statului;
- păduri comunale, adică păduri care sunt ale comunelor urbane și rurale;
- păduri private, adică ale cetățenilor, ale diferitor ordine monahale, ale mănăstirilor, fundațiilor, ale comuniunilor constituite pe baza dreptului privat.

Având în vedere categoriile proprietății silvice, în Bucovina, la nivelul anului 1895 acestea reprezentau, din totalul de 447 868 ha suprafață împădurită:

- pădurile statului, 1 494 ha, respectiv 0,3% din suprafața împădurită;
- pădurile Fondului Bisericesc, 227 409 ha, respectiv 50,8%;
- pădurile comunale, 57 665 ha, respectiv 12,8%;
- pădurile fidei-comisare, 23 022 ha, respectiv 5,2%;
- proprietatea mare nefidei-comisară, 72 978 ha, respectiv 16,3%;
- pădurile proprietății mici, 65 300 ha, respectiv 14,6% din suprafața împădurită¹.

După cum se poate constata, pădurile Fondului Bisericesc și pădurile statului ocupau 51,1% din suprafața împădurită din Bucovina. Cele mai întinse suprafețe se aflau în zona sud-vestică a țării – 80% în regiunea de munte, adică în zona silvică a munților joși (450–1 000 m altitudine) și zona munților înalți (800–1 500 m altitudine), restul de 20% aparținea zonei șesului și colinelor.

¹ Eugen Guzman, *Silvicultura și industria silvică*, în vol. *Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihren Industrien 1848–1898. Supplementband. I. und II. Hälfte*, Wien, Commissionsverlag Moritz Perles, 1901, p. 99.

Pădurile comunale și pădurile obștești au existat numai în Bucovina. În suprafață de 57 665 ha, erau reprezentate în toate bazinele hidrografice ale provinciei. Circa 70% din aceste păduri erau în zona montană, restul de 30% aparțineau pădurilor din zona de șes și coline.

Aceste păduri erau situate în apropierea comunelor cărora le-au fost atribuite, de regulă la marginea trupurilor sau complexelor Fondului Bisericesc, respectiv în partea de mijloc a Bucovinei, cea mai mare parte. Mici părți de păduri comunale se găseau între pădurile Fondului Bisericesc, ca enclave.

Proprietatea silvică comună s-a constituit din suprafețele împădurite cedate din patrimoniul Fondului Religionar cu ocazia răscumpărărilor funciare² și, ulterior, ca urmare a desființării servitutilor.

Până prin anul 1780, țăranii care erau vecini cu moșiile și pădurile mănăstirești puteau lua lemn din pădure sau să pască vitele pe moșiile mănăstirești numai cu aprobare și în schimbul unei plăți sau pentru zile de lucru.

În 1786 această folosire s-a reglementat prin contracte încheiate cu supușii – așa-numite convenții silvice –, contracte care s-au reînnoit de mai multe ori. Pe baza acestor convenții, fiecărui supus îi era permis să-și procure din pădurile statului și ale Fondului Bisericesc lemn de construcții și de lucru, precum și uscături. În schimb, supușii trebuiau să plătească un florin, până la un florin și 15 cruceri, dacă dispunea de cai, și 30 de cruceri, dacă ducea lemnul cu brațele³.

În 1783, împăratul Iosif al II-lea a închis cele mai multe mănăstiri – în afară de mănăstirile Sucevița, Putna și Dragomirna – și toate schiturile bucovinene, a adunat la un loc toate averile acestora și a creat, prin *Patenta imperială din 19 iunie 1873*, Fondul religionar al bisericii ortodox-orientale din Bucovina și l-a pus sub administrația statului austriac și sub supravegherea sa proprie. Veniturile din averile Fondului Bisericesc erau destinate pentru întreținerea bisericii și sprijinirea școlilor greco-ortodoxe din Bucovina.

În timp, populația a crescut numeric, iar pagubele produse în pădurile și pe moșiile Fondului Bisericesc au devenit tot mai mari. De la an la an au crescut și cheltuielile Fondului Bisericesc cu întreținerea bisericii și a școlilor, astfel că nu se mai putea accepta – ca mai înainte – accesul locuitorilor în pădurile și pe moșiile Fondului Bisericesc. Pentru ca averea Fondului să fie scutită de pagube, s-a căutat să se reglementeze dreptul de servitute al locuitorilor prin lege.

Astfel, în temeiul *Patentei imperiale nr. 44*, din 5 iulie 1853⁴, dată pentru toate țările Imperiului –, „prin care se statorcesc dispozițiunile despre regularea și răscumpărarea drepturilor de a tăia lemne, de a paște în pădure și de a se bucura de

² Georgi Sârbu, *Reflexiuni asupra administrației Fondului Bisericesc ort. rom. din Bucovina în trecut și prezent*, Cernăuți, Editura autorului, Tipografia și Litografia „Mercur”, 1931, p. 4.

³ Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 87.

⁴ În limba germană, în „Foaia legilor imperiale”, bucata XLII, nr. 130, ieșită la 14 iulie 1853, și în limba română (cu caractere chirilice), în „Foaia Guvernului țării pentru Ducatul Bucovina”, bucata XII, partea I, ieșită și trimisă în 29 mai 1854, p. 532–543.

alte produse selvane, precum și a unor drepturi de servitute și de posesiune și folosire comună” –, și în conformitate cu *Publicația* din 30 martie 1857⁵, întocmită de Comisia bucovineană pentru răscumpărarea servituților (Grundlasten Ablösungs- und Regulierungs Landes Kommission für die Bukowina) – „pentru alcătuirea arăturilor și pentru procedările despre răscumpărarea și regularea drepturilor și respectiv a sarcinilor pământului celor însemnate în *Patenta* din 5 iulie 1853” –, în Bucovina s-a făcut stingerea servituților la pădure și la folosirea produselor forestiere, a dreptului de pășunat în păduri etc.

Procedura aplicată pentru stingerea servituților a fost simplă. S-au identificat și adunat, sub raport cantitativ și calitativ, toate drepturile de folosință ale supușilor. Identificarea drepturilor s-a făcut pe formulare tip, întocmite și explicate pe baze științifice și obiective. Constatarea drepturilor – de lemnărit și trageri de lemne, de pășune, de a trage așternut pentru vite, de a trage alte produse pădurene și de folosire a pământului de pădure – se putea face fie din oficiu, fie printr-o declarație (prochemăciune) din partea celor interesați. Pe baza constatărilor făcute s-au cedat foștilor iobagi, în compensație, întinderi corespunzătoare de pădure și pășune, din care aceștia să-și poată acoperi necesarul de lemne și iarbă. Odată cu trecerea unei părți de pădure în proprietatea comunelor, locuitorii nu au mai avut dreptul să se folosească de pădurile și moșiile rămase în proprietatea Fondului Bisericesc.

Pădurile particulare, în suprafață de 161 300 ha, respectiv 36,1% din suprafața împădurită a provinciei, au existat pe tot cuprinsul Bucovinei, fiind răspândite neuniform printre pădurile Fondului Bisericesc și ale celorlalte categorii de proprietari. Aceste păduri proveneau din moșteniri (fidei-comisare), din compensații pentru răscumpărarea așa-numitelor drepturi la pădure și la pășunat ale locuitorilor – răscumpărări făcute cu „învoirea celor îndreptățiți, cu contracte legale, prin comisii anumite și la fața locului”⁶, aceștia primind fie „bani gata, fie păduri corespunzătoare în preț cu valoarea drepturilor câștigate prin obicei”⁷ – sau din cumpărări de la boieri. Cele mai însemnate suprafețe se aflau în zona superioară a bazinelor hidrografice ale râurilor Bistrița Aurie, Moldova, Moldovița, Suceava, Suha⁸.

Ulterior *Legii silvice din 1852*, o serie de legi, imperiale sau ale țării, și ordine ministeriale au completat progresiv activitățile desfășurate în domeniul silvic: – *Ordinul ministerial din 3 iulie 1873*, emis pentru aplicarea mai exactă și

⁵ „Foaia Guvernului țării pentru Ducatul Bucovina”, bucata IV, despărțitura II, ieșită și trimisă în 17 martie 1859, nr. 18, p. 36–107.

⁶ Georgi Sârbu, *op. cit.*, p. 5.

⁷ *Ibidem*, p. 4.

⁸ Vezi *Harta silvică generală a Bucovinei*, scara 1:800 000, Photolithographie und Druck des k. und k. militär-geographisches Institutes, Wien, 1898. Harta, întocmită după starea cadastrului la nivelul anului 1895, prezintă și o comparație grafică a suprafețelor împădurite, după categoriile de proprietate, a suprafeței totale împădurite din Bucovina (447 868 ha, respectiv 42,9%) în raport cu suprafața totală a țării (1 044 049 ha).

eficace a *Legii silvice*; – *Legea imperială din 7 iunie 1883*, referitoare la purificarea terenului silvic de enclave străine și la rotunjirea proprietății silvice (*Gesetz vom 7. Juni 1883, betreffend die Vereinigung des Waldlandes von fremden Enclaven und die Arrondierung de Waldgränzen*); – *Ordonanța Ministerului Agriculturii din 27 iulie 1883*, referitoare la personalul tehnic silvic al Administrației politice districtuale (*Verordnung des Ackerbauministeriums im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern vom 27. Juli 1883, betreffend das forsttechnische Personal der politischen Verwaltung*); – *Legea din 30 iunie 1884*, privind lucrările de corecțiune a apelor de munte spre a le face nevătămătoare (*Gesetz vom 30. Juni 1884, betreffend Vorkehrungen zur unschädlichen Ableitung von Gebirgswässern*). Consecințele lor binefăcătoare au adus, la fel ca întregii Monarhii, și Bucovinei, în mai mică sau mai mare măsură, foloase durabile⁹.

O etapă din legislația silvică, care privește Bucovina, o reprezintă cele două legi promulgate, la propunerea Dietei Bucovinei, de împăratul Franz Iosif, la 2 iulie 1897.

Legea 15 din 2 iulie 1897 se referă la administrarea pădurilor comunale în acord cu *Legea silvică din 1852*, administrare care trebuia să ducă la obținerea unui venit sigur și durabil. Pentru aceasta, Consiliul comunal trebuia să aibă un plan de administrare, plan întocmit de un expert calificat. Dacă suprafața și productivitatea unei păduri erau mici, se putea întocmi și prezenta numai un program tehnic sumar. Cele două lucrări se înaintau la Comitetul țării și la Oficiul politic districtual pentru examinare și aprobare.

Pentru administrarea pădurilor și respectarea celor prevăzute în plan sau program, Consiliul comunal trebuia să numească un silvicultor ca și conducător administrativ și să îi pună la dispoziție personal tehnic de ajutor și de pază. Conducătorul administrativ, personalul tehnic și cel de pază trebuia să fie calificat¹⁰, autorizat și jurat ca străji publice, numirea acestora fiind supusă aprobării oficiului politic districtual.

În cazuri deosebite, Oficiul politic districtual putea să permită și abateri de la normele prevăzute în Planul de administrare sau Program. Dacă se încălcau prevederile celor două lucrări, Oficiul politic districtual putea să predea administrarea și supravegherea pădurii comunale personalului calificat de la Administrația politică a pădurilor.

Cea de a doua lege din 2 iulie 1897 (*Legea 16*) se referă la gestionarea și administrarea pădurilor aflate în posesia unei comunități de îndreptățiți (păduri

⁹ Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 98.

¹⁰ La începutul anului 1898, un număr de 19 conducători administrativi cu studii de specialitate, obținute fie în școlile silvice secundare, fie la Academia de Silvicultură, erau angajați de proprietarii de păduri, respectiv 10 la pădurile comunale și nouă la cele particulare. În același an, numărul personalului tehnic inferior calificat și a celui cu cunoștințe speciale de pază era de 31, respectiv opt angajați la pădurile comunale și 23 la pădurile particulare. Cf. Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 118.

comune). Conținutul *Legii 16* este asemănător cu cel al *Legii 15*, diferite fiind primele paragrafe.

Pentru o administrare competentă și rentabilă a pădurii, cei cu drept de folosință comună erau obligați să se întrunească și să înființeze, pe baza unui statut în 10 puncte, o asociație/cooperativă forestieră. Statutul asociației era supus aprobării Oficiului politic districtual.

În funcție de suprafața și productivitatea pădurii, administrarea urma să se facă după un *Plan de administrare* sau după un *Plan tehnic sumar*, lucrări întocmite de un expert în conformitate cu legislația silvică în vigoare, examinate și aprobate de Oficiul politic districtual.

Dispozițiile luate de Oficiul politic districtual pe baza prevederilor celor două legi puteau fi contestate la Comitetul țării și la Guvernul țării.

Deși au fost supuse regimului silvic și administrate din punct de vedere tehnico-silvic de organe de specialitate, punerea în valoare a pădurilor comunale și ale comunităților se făcea totuși direct de către proprietari, după interesul lor de moment. Exploatarea pădurilor în condiții necorespunzătoare făcută de locuitori sau de antreprenori, lipsa fondurilor pentru regenerarea arboretelor, lipsa instalațiilor de transport, adoptarea unor cicluri de producție mici au dus la epuizarea fondului de producție¹¹.

După unirea Bucovinei cu Regatul României, cele două legi au fost abrogate de prevederile *Codului silvic român din 1910*.

Publicăm, în acest tom al „Analelor Bucovinei”, legile din 2 iulie 1897 – *Legea 15* și *Legea 16* –, în traducere în limba română după „Gesetz- und Verordnungsblatt für das Herzogthum Bukowina” [„Foaia legilor și ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina”], anul 1897, bucata XV, urmărind să introducem în circuitul științific încă un document care prezintă importanța pentru cunoașterea evoluției legislației silvice, a administrării și gospodăririi pădurilor din Bucovina sub stăpânirea austriacă.

„Foaia legilor și ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina”,
anul 1897, bucata XV.
Editată și trimisă în 4 august 1897

15.

Legea din 2 iulie 1897,
referitoare la administrarea pădurilor comunale

¹¹ Petru Brega, *Structura proprietății fondului forestier din județul Suceava înainte de anul 1948 și starea arboretelor ca urmare a modului diferit de gospodărire*, în „Bucovina forestieră”, Câmpulung Moldovenesc, anul III, nr. 2, 1995, p. 5.

La propunerea Dietei Ducatului meu Bucovina, aflu de bine a ordona, precum urmează:

§ 1

Pădurile comunale, aparținând fie de averea comunală (§ 62 din *Regulamentul comunal*), fie de bunul comunal, se vor cultiva, în acord cu prescripțiile și reglementările *Legii silvice*, în exploatare durabilă.

Pentru asigurarea respectării prescripțiilor legale pentru păduri și a unui venit durabil din pădurea comunală, Consiliul comunal va prezenta Comitetului țării, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, un *Plan de administrare*, care s-a stabilit de un expert calificat, conform normelor în vigoare.

Oficiul politic districtual, luând în considerare întinderea (suprafața) mică, productivitatea pădurii comunale, precum și alte împrejurări hotărâtoare, poate însă încuviința ca, în locul *Planului de administrare*, să se prezinte numai un *Program tehnic sumar*.

§ 2

Înainte prezentării lui la Comitetul țării, Consiliul comunal va supune *Planul de administrare* sau *Programul* unei analize. Dacă lucrarea se aprobă, atunci primarul comunei o va expune, împreună cu eventualele schimbări rezultate în urma analizei Consiliului comunal, timp de 14 zile, în cancelaria comunală spre cunoștință publică. Timpul în care va fi expus *Planul de administrare* sau *Programul* se va publica în modul obișnuit locului. În contra *Planului de administrare* ori a *Programului* poate să facă obiecții la primarul comunei, verbal la protocol ori în scris, în decursul unui termen de 14 zile, care începe după expirarea termenului de expunere, fiecare birnic din comuna respectivă, fiecare membru al comunei îndreptățit de a trage foloase din pădurea ce ține de bunul comun.

După expirarea acestui termen, *Planul de administrare* sau *Programul*, împreună cu concluzia Consiliului și obiecțiile înaintate, se prezintă Comitetului țării.

§ 3

Comitetul țării va examina *Planul de administrare* ori *Programul* în sensul dacă acesta corespunde prevederilor din *Regulamentul comunal* în ce privește conservarea fără scădere a averii bunului comunal, precum și cerințelor administrative și tehnice.

Odată cu aceasta, Comitetul țării va decide asupra obiecțiilor înaintate în măsura în care ele se referă la economia comunală și va aproba *Planul de administrare* ori *Programul*. Pentru această examinare, Comitetul țării poate să ceară părerea Oficiului politic districtual.

§ 4

Comitetul țării va conduce lucrarea aprobată de dânsul către Oficiul politic districtual, care o va examina și din punctul de vedere al legilor silvice, o va corecta în direcția aceasta, apoi o va aproba și din partea sa și o va preda primarului comunei.

§ 5

Dacă a omis Consiliul comunal să prezinte în decursul termenului fixat *Planul de administrare* ori *Programul tehnic sumar* sau, dacă lucrarea nu corespunde dispozițiilor § 1, atunci Oficiul politic districtual poate dispune stabilirea aceluia pe cheltuiala comunei.

Oficiul politic districtual mai poate încă, fără concluzia Consiliului comunal și fără intervenția primarului comunei, să dispună cele necesare în cazul în care Consiliul comunal a omis concluzia asupra lucrării sau dacă primarul comunei a omis expunerea și publicarea lui dispusă în § 2.

În cazul caracterizat mai înainte, obiecțiile în contra *Planului de administrare* sau a *Programului* se înaintează imediat la Oficiul politic districtual, care apoi direcționează lucrarea împreună cu obiecțiile, dându-și totodată și părerea sa, la Comitetul țării spre deliberare, conform § 3.

§ 6

În decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, Consiliul comunal va numi, pe baza acestei *Legi pentru administrarea pădurii comunale*, un silvicultor ca și conducător administrativ și îi va pune la dispoziție acestuia personalul tehnic de ajutor și cel de pază necesar.

De regulă, se pot numi ca și conducători administrativi și ca organe tehnice auxiliare numai acele persoane care și-au obținut calificarea pentru aceasta, conform prescripțiilor în vigoare. În mod excepțional însă, cu aprobarea Oficiului politic districtual, se pot numi pentru serviciile acestea și altele de persoane, despre a căror calificare s-a încredințat Oficiul politic districtual în alt mod potrivit.

Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor și cel de pază trebuie să fie calificați, conform prescripțiilor în vigoare, să fie autorizați și jurați ca străji publice pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 7

Odată cu fixarea termenului numit în § 6, Oficiul politic districtual va hotărî, având în vedere suprafața și productivitatea pădurii comunale, precum și alte împrejurări hotărâtoare, dacă va numi Consiliul comunal un conducător administrativ exclusiv numai pentru serviciul comunei, ori dacă poate să numească un conducător împreună cu alți posesori de păduri sau poate să predea administrarea (cultivarea) pădurii unui conducător administrativ care îngrijește și [de] administrarea altor păduri.

Oficiul politic districtual va stabili și numărul personalului tehnic de ajutor și a celui de pază ce i se va da conducătorului administrativ și va lua informații mai lămurite despre numirea lui, conform pasajului precedent.

§ 8

După expirarea termenului fixat în § 6, Consiliul comunal va arăta Oficiului politic districtual numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor și celui de pază și va aduce la cunoștință învoielile făcute relativ la numirea aceasta. Numirea conducătorului administrativ și a personalului auxiliar tehnic este supusă aprobării Oficiului politic districtual. Conducătorul administrativ și personalul tehnic de ajutor și pază se autorizează și se jură, conform prescripțiilor în vigoare, ca străji publice (obștești) pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 9

Dacă însă comuna nu a îndeplinit numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor în decursul termenului fixat sau dacă a procedat la aceasta într-un mod necorespunzător dispozițiilor din paragrafele 6 și 7 și orânduirilor făcute pe baza acestor paragrafe de Oficiul politic districtual sau dacă a stipulat cu organele anumite învoieli care contrazic *Instrucțiunii generale de serviciu* (§ 10), atunci Oficiul politic districtual poate să îndeplinească, în numele comunei, numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor și pază și să stipuleze învoielile cerute mai ales în privința remunerării.

§ 10

Personalul silvic numit în virtutea paragrafelor 6 și 9 este supus – conform *Regulamentului disciplinar și Instrucțiunii de serviciu* ce au să se promulge din partea Guvernului în înțelegere cu Comitetul țării –, în privința disciplinară, Oficiului politic districtual, iar în privința serviciului, Consiliului comunal, aceasta din urmă însă fără schimbarea obligației de a respecta *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* și de a corespunde prescripțiilor din *Legea silvică* și orânduirilor oficiale. Personalul amintit poate să fie destituit din serviciu, în afară de cazul de reziliere contractuală, numai cu consimțământul Oficiului politic districtual.

§ 11

La cererea Consiliului comunal, Oficiul politic districtual poate să permită, în cazuri deosebite, și abateri de la normele *Planului de administrare* și *Programului tehnic sumar*.

Dacă apare un caz în care este nevoie, în interesul unei cultivări raționale a pădurii, de alt tratament al pădurii decât cel aprobat în *Planul de administrare* sau

Programul tehnic sumar aprobat, atunci Oficiul politic districtual are dreptul de a face aranjamentele corespunzătoare pentru a asigura respectarea legislației silvice.

Dacă a luat Consiliul comunal deseori decizii care contravin *Planului de administrare* sau *Programului tehnic sumar* aprobat sau dacă s-au încălcat, din partea primarului sau a altor organe însărcinate cu administrarea pădurii comunale, adeseori prescripțiile din *Legea silvică* sau orânduirile oficiale polițiale în ce privește pădurea comună, atunci Oficiul districtual poate să predea, pe cheltuiala comunei și pentru durata necesară, administrarea și supravegherea pădurii comunale personalului silvic tehnic de la Administrația politică și să orânduiască și celelalte ce sunt necesare pentru respectarea prescripțiilor *Legii silvice*, dispozițiilor oficiale polițiale referitoare la pădure și la durabilitatea venitului.

§ 12

Oficiul politic districtual va supraveghea – conform § 23 din *Legea silvică*, din 3 decembrie 1852, „Foaia legilor imperiale” nr. 250 – administrarea (cultivarea) pădurilor comunale și se va servi pentru aceasta mai ales de personalul silvic tehnic de la Administrația politică.

La cerere, Oficiului politic districtual i se va prezenta oricând *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* aprobat, precum și alte relații referitoare la gestionarea pădurilor comunale. Tehnicianului silvic de la Administrația politică îi este permis să ia totdeauna cunoștință asupra lucrărilor și ajutoarelor.

La solicitarea tehnicianului silvic de la Administrația politică, personalul silvic numit conform acestei legi este dator să participe la inspectarea respectivei păduri comunale și să furnizeze informațiile solicitate privind administrarea pădurii comunale. Din acțiunile oficiale ale organelor de la Administrația politică prevăzute în acest paragraf nu va rezulta nicio cheltuială pentru comună.

§ 13

Contravenții la *Planul de administrare* sau la *Programul tehnic sumar* și la dispozițiile oficiale promulgate pe baza acestei legi pentru ducerea la îndeplinire a lucrărilor și respectarea lor, mai departe contravenții la *Instrucțiunea de serviciu generală* sunt supuse – în cazul în care faptul respectiv nu se pedepsește după *Codul penal*, după *Legea silvică* sau după *Regulamentul comunal* – unei amenzi stabilite de Oficiul politic districtual de la 5 la 20 de florini. În caz de insolvență, amenda se preface în arest de o zi pentru 5 florini.

Pedepsele bănești (amenzile) curg în Fondul pentru cultura țării.

Vinovații vor suporta cheltuielile procedurii.

Împotriva unei sentințe penale pronunțate pe baza acestui paragraf sunt admise mijloacele legale, care sunt încuviințate pe baza prescripțiilor existente pentru procedura penală politică.

§ 14

Oficiul politic districtual va solicita, înainte de promulgarea dispozițiilor respective făcute de el pe baza §§ 1, 5, 6, 8, alineatul 2, 10 și 11, alineatul 1 și 2 al acestei legi, aprecierea Comitetului țării, iar în cazurile §§ 7, 9 și 11, alineatul 3, consimțământul acestuia.

Împotriva unei dispoziții luate de Oficiul politic districtual pe baza orânduirilor acestei legi se poate face recurs la Guvernul țării iar împotriva unei decizii a acestuia la instanța ministerială. Recursul are putere suspensivă.

Împotriva unei dispoziții luate de Oficiul politic districtual pe baza §§ 7, 9 și 11, alineatul 3, cu consimțământul Comitetului țării, nu este admis însă, în general, niciun recurs.

Dacă se înaintează un recurs la Guvernul țării într-un caz în care Oficiul politic districtual a trebuit să ceară aprecierea Comitetului țării, atunci, înainte de a decide, Guvernul țării se va pune în înțelegere cu Comitetul țării.

Împotriva unei decizii a Oficiului politic districtual întărite (aprobate) de Guvernul țării nu este admis niciun recurs ulterior.

§ 15

Întrucât pe baza acestei legi sunt necesare, referitor la pădurea orașului Cernăuți, dispoziții în chestiuni în care comuna ar avea să apară ca particular, va dispune Guvernul țării în prima instanță și se aplică în cazul acesta, în mod potrivit, prescripțiile date pentru tratarea oficială la Oficiul politic districtual.

§ 16

Guvernul țării va da ordinele și instrucțiunile necesare pentru ducerea la îndeplinire a acestei legi, în înțelegere cu Comitetul țării.

§ 17

Ministrul meu de Agricultură și ministrul meu de Interne sunt însărcinați cu ducerea la îndeplinire a acestei legi.

Ischl, în 2 iulie 1897

Franz Joseph m. p.

Badeni m. p.

Ledebur m. p.

„Foaia legilor și ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina”,
anul 1897,
Fascicula XV

16.
Legea din 2 iulie 1897,
referitoare la administrarea pădurilor comunităților

La propunerea Dietei Ducatului meu Bucovina, aflu de bine a ordona, precum urmează:

§ 1

Dacă în baza unei situații rezultate în sensul *Patentului împărătesc*, din 5 iulie 1853, „Foaia legilor imperiale”, nr. 130, sunt terenuri forestiere în posesia unei comunități de îndreptățiți (pădure echivalentă comunitară) și nu există pentru gestionarea sau administrarea acestora nicio instituție corespunzătoare, atunci, în scopul unei administrări competente a pădurii comunitare, să se întrunească îndreptățiții, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, într-o asociație forestieră și să prezinte Oficiului politic districtual statutul asociației, semnat de toți îndreptățiții sau reprezentanții lor.

Statutele acestea vor conține, în principal:

1. Numele și sediul asociației;
2. Numele proprietății împreună cu prezentarea datelor din *Registrul funciar* și din *Registrul de impozite funciare*;
3. Numele și domiciliile îndreptățiților precum și numele eventualelor proprietăți, de a căror posesie este legată îndreptățirea;
4. Indicarea drepturilor și îndatoririlor îndreptățiților care rezultă din *Statutul* asociației;
5. Dispoziții privind ținerea în evidență a schimbărilor între persoanele îndreptățiților;
6. Desemnarea organelor administrative ale asociației;
7. Specificarea cerințelor pentru concluzii, deliberări și publicații valide;
8. Norme pentru darea de seamă;
9. Numirea modului de aplanare a conflictelor apărute în cadrul asociației;
10. Dispozițiile privind reprezentarea asociației în afară.

Statutul, precum și orice modificări ulterioare sunt supuse aprobării Oficiului politic districtual.

§ 2

Dacă înființarea asociației sau stabilirea și înaintarea statutelor nu se face în decursul termenului fixat și eventual prelungit sau dacă statutele nu corespund dispozițiilor § 1, atunci Oficiul politic districtual va dispune întrunirea îndreptățiților într-o asociație forestieră și va promulga statutele.

§ 3

Dacă se împiedică înființarea asociației forestiere și stabilirea statutelor, prin aceea că drepturile de folosire și de administrare ale îndreptățiților sunt litigioase, atunci Oficiul politic districtual va căuta, mai întâi pe calea unei învoieli între îndreptățiți, aplanarea litigiilor, precum și înființarea asociației forestiere și stabilirea statutelor.

Dacă această încercare eșuează, atunci Oficiul politic districtual va lua, în privința drepturilor litigioase de folosire și de administrare, acele dispoziții provizorii care sunt necesare pentru înlesnirea unei gestionări și administrări regulate a pădurii comune și, totodată, va dispune înființarea asociației forestiere și va promulga statutele ei.

Dispozițiile provizorii luate în privința drepturilor litigioase de folosire și administrare își pierd valabilitatea îndată ce oficiul competent a decis, în mod definitiv, asupra acestor pretenții litigioase.

Dacă în urma unei decizii amintite în alineatul de mai sus sunt necesare schimbări în statut, atunci Oficiul politic districtual va solicita asociației să prezinte schimbările respective și să ceară aprobarea lor în decursul unui termen care i se va fixa și să dispună ea însăși acele schimbări, dacă termenul a expirat.

§ 4

Dacă membrii asociației omit să numească, conform dispozițiilor statutare, organele necesare pentru îngrijirea chestiunilor asociației și pentru reprezentarea ei în afară, atunci Oficiul politic districtual va dispune cele necesare pe cheltuiala asociației, caz în care nu este obligatoriu ca funcționarii numiți pentru aceste sarcini să fie membri ai asociației.

§ 5

Pădurile comunitare se pot împărți, conform § 31, alineatul 2¹² din *Patenta împărțitească* de la 5 iulie 1853, „Foaia legilor imperiale”, nr. 130, respectiv paragraful 21¹³ din *Legea silvică* de la 3 decembrie 1852, „Foaia legilor imperiale”, nr. 250, numai cu încuviințarea Guvernului țării.

§ 6

Pădurile comunitare se vor administra cu respectarea prescripțiilor legilor silvice în exploatare durabilă.

Pentru a asigura respectarea prescripțiilor legilor silvice și pentru a obține o producție durabilă din pădurea comunitară, conducerea asociației va prezenta

¹² „Aceste păduri se vor considera, în privința poliției silvice, ca și pădurile comunale”.

¹³ „Pădurile comunităților, de regulă, nu se vor putea împărți. Dacă totuși împărțirea lor, în cazuri excepționale, ar deveni de trebuință urgentă sau ar oferi avantaje care nu contrazic îngrijirea generală pentru conservarea pădurilor, încuviințarea în toate cazurile acestea se va acorda de autoritatea provincială. În privința celorlalte împărțiri de pădure vor decide legile despre parcelarea și comasarea pădurilor”.

Oficiului politic districtual, în decursul unui termen stabilit de dânsul, un *Plan de administrare*, plan alcătuit de un expert calificat conform prescripțiilor în vigoare.

Oficiul politic districtual poate însă, luând în considerare suprafața și productivitatea mai mică a pădurii ce o posedă asociația și alte împrejurări hotărâtoare, să încuviințeze ca să se prezinte în locul unui *Plan de administrare* numai un *Program tehnic sumar*.

§ 7

Asupra *Planului de administrare* sau a *Programului* va hotărî asociația conform normelor statutare, înainte de prezentarea la Oficiul politic districtual.

Dacă proiectul este acceptat, președintele asociației trebuie să-l expună, împreună cu schimbările eventuale ce rezultă de la concluziile asociației, timp de 14 zile, într-un loc potrivit spre vederea membrilor asociației. Locul și timpul punerii pentru luare la cunoștință se vor publica la sediul asociației, în modul obișnuit locului.

Împotriva *Planului de administrare* sau a *Programului tehnic sumar*, fiecare membru al asociației poate face, în decursul unui termen de 14 zile, care începe după expirarea termenului pentru luarea la cunoștință, la președintele asociației, obiecții, verbal sau în scris, la protocol.

După expirarea acestui termen, *Planul de administrare* împreună cu concluzia asociației și cu obiecțiile înaintate se va prezenta Oficiului politic districtual.

§ 8

Oficiul politic districtual va examina *Planul de administrare* sau *Programul* din punct de vedere silvic polițial și al silviculturii, va decide asupra obiecțiilor înaintate, va aproba *Planul de administrare* sau *Programul* cu schimbările ce rezultă în urma examinării făcute și deciziile luate și îl va preda asociației.

§ 9

Dacă asociația a omis să prezinte în decursul unui termen fixat *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* sau dacă lucrarea nu corespunde dispozițiilor § 6, atunci Oficiul politic districtual poate dispune alcătuirea acesteia pe cheltuiala asociației.

Oficiul politic districtual mai poate încă să ia dispozițiile necesare, fără considerare la concluzia asociației și la intervenția președintelui ei, dacă asociația omite concluzia asupra lucrării sau președintele asociației omite expunerea spre vedere și publicarea orânduită în § 7. În cazul susnumit, se trimit obiecțiile împotriva *Planului de administrare* sau a *Programului tehnic sumar* direct la Oficiul politic districtual.

§ 10

Asociația are obligația să numească, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, pe baza acestei *Legi pentru administrarea pădurii comunității*, un silvicultor ca și conducător administrativ și să-i dea acestuia personalul tehnic necesar de ajutor și pază.

De regulă, se pot numi numai astfel de persoane ca și conducători administrativi și ca organe de ajutor acestora, cei care au pentru aceasta calificarea conform prescripțiilor în vigoare.

Excepțional însă, cu încuviințarea Oficiului politic districtual, se pot numi pentru aceste servicii și acele persoane despre a căror calificare s-a convins Oficiul politic districtual în mod potrivit.

Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor și pază trebuie să fie calificați, să fie autorizați și jurați conform prescripțiilor în vigoare ca străji publice pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 11

Odată cu fixarea termenului numit în § 10, Oficiul politic districtual va hotărî, luând în considerare suprafața și productivitatea pădurii comunității, precum și celelalte împrejurări hotărâtoare, dacă asociația trebuie să numească un conducător administrativ exclusiv numai pentru serviciile asociației sau dacă poate numi unul împreună cu alți proprietari de păduri ori dacă va preda administrarea pădurii comunității unui conducător administrativ care îngrijește și administrarea altor păduri.

Oficiul politic districtual va stabili numărul personalului tehnic de ajutor și pază ce i se va atașa conducătorului administrativ și va arăta mai detaliat prevederile cu privire la numirea lui în sensul alineatului precedent.

§ 12

După expirarea termenului stabilit în § 10, asociația va arăta numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor și pază Oficiului politic districtual și va aduce la cunoștință învoielile făcute referitor la numirea lui.

Numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor este supusă aprobării Oficiului politic districtual. Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor și pază trebuie să fie autorizat și să se jure în conformitate cu prescripțiile în vigoare ca străji pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 13

Dacă asociația nu a stabilit numirea conducătorului administrativ și a personalului tehnic de ajutor și pază în decursul termenului stabilit sau în caz că nu s-a procedat la aceasta într-un mod corespunzător normelor din §§ 10 și 11 sau dispozițiilor promulgate pe baza acestor paragrafe de Oficiul politic districtual sau dacă a încheiat învoieli cu organele numite care contrazic *Instrucțiunii generale de*

serviciu (§ 14), atunci Oficiul politic districtual poate numi, în locul asociației, conducătorul administrativ și personalul tehnic de ajutor și pază și poate să încheie învoielile cerute, mai ales cele referitoare la remunerare.

§ 14

Personalul silvic numit în virtutea §§ 10 și 13 se subordonează – conform *Regulamentului disciplinar și Instrucțiunii de serviciu*, ce se vor promulga de Guvernul țării în înțelegere cu Comitetul țării –, în privința disciplinară, Oficiului politic districtual, iar în privința serviciului, asociației, acesta din urmă fără a aduce atingere obligației de a respecta *Planul administrativ* sau *Programul tehnic sumar* precum și legislației silvice și dispozițiilor oficiale.

Personalul amintit se poate destitui din serviciu, cu excepția cazului de reziliere contractuală, numai cu consimțământul Oficiului politic districtual.

§ 15

La solicitarea asociației, Oficiul politic districtual poate să permită, în cazuri demne de luat în considerare, și abateri de la dispozițiile *Planului de administrare* și *Programul tehnic sumar*.

Dacă prin orice întâmplare se cere în interesul unei silviculturi raționale altă tratare a pădurii decât cea prescrisă în *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* aprobat, atunci Oficiul politic districtual are dreptul să ia dispozițiile corespunzătoare pentru asigurarea respectării prescripțiilor *Legii silvice*.

Dacă asociația a luat adeseori hotărâri care contravin *Planului de administrare* sau *Programului tehnic sumar* sau dacă se încalcă deseori prescripțiile legilor silvice sau orânduirile oficiale polițiale referitoare la pădurea comunității prin organele desemnate după statute la administrarea chestiunilor asociației, atunci Oficiul politic districtual poate, pe cheltuiala asociației și pentru durata cerută, să predea administrarea și supravegherea pădurii comunitare personalului tehnic silvic de la Oficiul politic districtual și să ia și dispozițiile necesare pentru asigurarea prescripțiilor *Legii silvice*, a orânduirilor oficiale polițiale referitoare la pădure și a durabilității venitului.

§ 16

Oficiul politic districtual va supraveghea, conform § 23 din *Legea silvică* de la 3 decembrie 1852, „Foaia legilor imperiale”, nr. 250, administrarea pădurilor comunitare și va întrebuința la aceasta mai ales personalul tehnic silvic de la Administrația politică.

La cererea Oficiului politic districtual, se va prezenta oricând *Planul de administrare (cultură)* sau *Programul tehnic sumar* și alte informații cu privire la gestionarea pădurii comunitare; chiar și tehnicianului silvic de la Administrația politică i se va permite, în orice moment, să vadă lucrările și ajutoarele precum și accesul la adunările asociației.

La cererea tehnicianului silvic de la Administrația politică, personalul silvic numit conform acestei *Legi* este obligat să participe la inspectarea respectivei păduri comunitare și să furnizeze informațiile solicitate privind gestionarea pădurii comunitare.

Din acțiunile oficiale ale organelor de la Administrația politică prevăzute în acest paragraf nu va rezulta nicio cheltuială pentru asociație.

§ 17

Contravențiile la *Planul de administrare (cultură)* sau la *Programul tehnic sumar* și la dispozițiile oficiale promulgate pe baza acestei legi pentru ducerea la îndeplinire a acestor lucrări și respectarea lor, contravențiile la *Instrucțiunea de serviciu* sunt supuse, în cazul în care respectiva acțiune nu se pedepsește după *Codul penal* sau după *Legea silvică*, unei amenzi stabilite de Oficiul politic districtual de la 5 la 20 de florini. În caz de insolvență, amenda se preface în arest de o zi pentru 5 florini.

Amenzile se varsă în Fondul pentru cultura țării.

Vinovații vor suporta cheltuielile procedurii.

Împotriva unei sentințe penale pronunțate pe baza acestei legi sunt admise mijloacele legale existente care sunt încuviințate pentru procedura penală politică.

§ 18

Oficiul politic districtual va cere, înainte de promulgarea dispozițiilor luate pe baza paragrafelor 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, alineatul 2, 13, 14 și 15 ale acestei legi, aprecierea Comitetului țării.

Împotriva unei dispoziții luate de Oficiul politic districtual pe baza prevederilor acestei legi se poate face recurs la Guvernul țării și împotriva unei decizii a acestuia la instanța ministerială. Recursul are putere suspensivă.

Dacă s-a făcut recurs către Guvernul țării într-un caz în care Oficiul politic districtual trebuia să ceară aprecierea Comitetului țării, atunci are să ceară și Guvernul țării, înaintea deciziei sale, acordul Comitetului țării.

Împotriva unei decizii a Oficiului politic districtual aprobate de Guvernul țării nu are loc niciun recurs mai departe.

§ 19

Guvernul țării va promulga ordinele și instrucțiunile necesare pentru ducerea la îndeplinire a acestei legi, în înțelegere cu Comitetul țării.

§ 20

Ministrul meu de Agricultură și ministrul meu de Interne sunt însărcinați cu ducerea la îndeplinire a acestei legi.

Ischl, în 2 iulie 1897

Badeni m. p.

Franz Joseph m. p.

Ledebur m. p.

EVOLUȚIA LEGISLAȚIEI SILVICE DIN BUCOVINA (IV)

OVIDIU BĂȚĂ

Die Entwicklung der Forstgesetzgebung in der Bukowina (IV)

(Zusammenfassung)*

Eine weitere Etappe in der Entwicklung der Forstgesetzgebung für die Bukowina ist das Gesetz vom 2. Juli 1897, betreffend die Bewirtschaftung der Gemeindewälder und die Gründung von Waldgenossenschaften. In der Bukowina bestanden die Gemeindewälder aus den Waldteilen, die früher dem Religionsfonds gehörten und dann eingelöst wurden. Die Gemeindewälder waren aufgrund eines von der Bezirks- und Landesbehörde genehmigten Wirtschaftsplans oder „summarischen technischen Programms“ zu bewirtschaften. Als Wirtschaftsführer sollte ein befähigter Forstwirt, nebst „technische Hilfsorgane“ und „öffentliche Wachen“ bestellt werden. Zwecks der Bewirtschaftung eines Waldgrundstücks, das im Besitze einer Gemeinschaft von Mitberechtigten war, wurde die Waldgenossenschaft gegründet. Der Präsident derselben musste der Bezirksbehörde das Statut der Waldgenossenschaft, sowie den schon erwähnten Wirtschaftsplan vorlegen. Die politische Bezirksbehörde überwachte die Bewirtschaftung der Gemeindewälder mittels des Forstschutzdienstes, d. h. des Hilfs- und Schutzpersonals.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Wald, Bewirtschaftung, Gemeindewälder, Wirtschaftsplan, summarisches technisches Programm, Bezirksbehörde, Genossenschaft, Gemeindevertretung, Landesausschuss, Waldgenossenschaft, Statut.

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.